

Obec Cerekvice nad Bystřicí ve svých komunálních symbolech

(okrese Jičín)

Znak a vlajka (prapor) byly obci uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 20 ze dne 29. května 2007. Toto datum je tedy oním historickým (kronikářským) momentem nabytí komunálních symbolů (ve smyslu znění zákona o obcích i jednacího řádu Poslanecké sněmovny), výsostného symbolu místní samosprávy i všech obyvatel obce, vhodným např. pro připomenutí na slavnostní (pamětní) praporové stuže apod.

Zatímco znak používá obecní úřad (organizační složky a právnické osoby), jiné subjekty vždy jen se jejím souhlasem (zastupitelstva), v případě vlajky v podstatě žádná omezení neplatí, kromě obvyklých zvyklostí (tak jako v případě používání státní vlajky občany). To umožňuje široké (praktické i masové) využívání vlajek nejenom k výzdobě obce (a klidně i jednotlivých domů), ale například sportovními aj. fanoušky, domácími či zahraničními partnery atd.

Na rozdíl od měst a městeček (městysů) neměly totiž vesnice (obce), až na výjimky, historické tzv. znakové právo, vyplývající z postavení trhového střediska panství a dalších vrchnostenských privilegií. Maximálně byly na vsích používány rychtářské nebo (zvláště na Moravě) obecní pečeti, které však neobsahovaly heraldické znaky (tj. štíty). O vlajkách či praporech ani nemluvě.

Tato situace se nezměnila ani po zániku monarchie roku 1918. Až s obnovou demokratického samosprávného obecního zřízení po roce 1989 nabyly všechny obce práva přijmout znak a vlajku, odpovídající samozřejmě závazným heraldickým a vexilologickým pravidlům (tj. tzv. pomocným vědám historickým), dle nichž se tato symbolika profesionálně a odborně tvoří (navrhuje), schvaluje zastupiteli, posuzuje (popisuje a registruje) expertním sněmovním Podvýborem pro heraldiku a vexilologii a prostřednictvím nadřízeného vědeckého výboru o ní de iure rozhoduje předseda Poslanecké sněmovny. Zatímco historicky šlo vždy o pravomoc výkonnou (panovnickou a posléze ministerstva vnitra), od roku 1990 spadá pod moc zákonodárnou.

Výsledky proto můžeme vidět nejenom v registratuře Archivu Poslanecké sněmovny (ve spisech jednotlivých obcí), ale rovněž v elektronickém Registru komunálních symbolů (REKOS) na internetových stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kam celá agenda naší komunální heraldiky a vexilologie spadá.

Velmi stručně řečeno, heraldika pracuje s tzv. tinkturami, tj. se dvěma kovy (zlatem a stříbrem, tak je popisuje, ale v běžné praxi zobrazuje většinou žlutě a bíle) a čtyřmi barvami (červenou, modrou, zelenou, černou), výjimečně a odůvodněně i tzv. přirozenou barvou (např. lidskou tělovou, hnědou u kmene zeleného stromu či srsti některých zvířat apod.). Přičemž platí (poměrně striktní) podmínka o střídavém (kontrastním) kladení „kovů na barvy“ nebo „barev na kovy“ (tj. kovových figur v barevných polích štítu a barevných figur v kovových polích štítu). Stranově (vpravo, vlevo) se znak odborně blasonuje (tj. terminologicky přesně slovně popisuje) jen z pohledu štítonoše (jeho pravé ruky), nikoliv pozorovatele štítu, proto (zdánlivě) obráceně, samozřejmě pokud není osově souměrný.

U každého heraldického znaku platí, že jeho kresba není „logotyp“ (přesně graficky zkonstruovaná chráněná značka či známka) a může se autorskou stylizací (kresliře) v průběhu času (staletí) měnit a proto (často ku prospěchu věci) i mírně lišit (od starší předlohy), ale právě blasonem (odborným popisem, dle něhož je každý zkušený heraldik znak správně nakreslit, aniž by musel vidět prvotní kresbu) závazně definovaná podoba zůstává (tj. všechny předepsané tinktury a ve vzájemné pozici stanovené figury) a musí být vždy takto (nyní i v budoucnu) důsledně dodržena. Blason (registrovaný a chráněný popis) znaku Cerekvice nad Bystřicí proto zní takto:

V červeno-modře polceném štítě vpravo stříbrný meč, vlevo zlatý rošt, obojí vztyčené.

Vedle blasonu (popisu) a vyobrazení znaku najdeme v REKOSu (stejně tak, jako v originálním dekretu předsedy Poslanecké sněmovny uloženém na obecním úřadě) i vyobrazení a vexilologický popis vlajky, který je následující:

List tvoří dva svislé pruhy, červený s bílým mečem hrotem nahoru a modrý se žlutým roštem držadlem dolů. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Na stožár vztyčovaná vlajka, nebo prapor pevně spojovaný s žerdí, představuje tzv. heraldickou vlajku (prapor), která vždy důsledně opakuje všechny tinktury i znakové figury převedené ze (svislého) štítu do (vodorovně) obdélníkového vlajkového listu. Výhodou takové vlajky (praporu) je její nezaměnitelnost s jinými (často podobnými vlajkami) a snadná identifikovatelnost (i laikem), že náleží k dotyčnému znaku obce. Neboť u tzv. „hladkých“ vlajek (praporů), tvořených pouze geometricky uspořádanými barevnými plochami (poli či pruhy), viz např. státní vlajky, je dosažení originality mnohem obtížnější, třebaže „jednoduché“ vlajky jsou z povahy věci opticky a esteticky velmi výrazné a často zdařilé (jako státní vlajka České republiky).

Stranový poměr šířky k délce vlajkového listu je u nás vždy 2:3 (právě dle státní vlajky České republiky). Na rozdíl od (hmotově pevného) znaku, kde se blasonuje (tj. odborně popisuje) heraldický kov (zlato či stříbro, třebaže v praxi zobrazované žlutě a bíle), neboť v minulosti se na štítu plátkový kov skutečně používal, se v případě vexilologického popisu vlajky (praporu) vždy mluví o žluté nebo bílé barvě (vlající) tkaniny a takto se i vyrábí.

Ikonografický (historický) význam dotyčných použitých tinktur a figur, navržených, schválených a udělených i v praxi používaných komunálních symbolů Cerekvice nad Bystřicí je sice (na první pohled) zdánlivě všeobecný (univerzální a jednoduchý), ale ve své podstatě pozoruhodný. Autor Zdeněk Linhart vycházel z místních klíčových historických skutečností (reálií).

Štít je proto heraldicky tzv. polcený (tj. svisle půlený) v tinkturách shodných s barvami (bílo-červeno-modrou trikolórou) České republiky (stříbrná/bílá a červená ze znaku Čech; stříbrná/bílá, červená a modrá ze znaku Moravy). Zlatá/žlutá pak odráží barvu lipových ratolestí (našeho národního odznaku slovanské vzájemnosti, viz na vlajce prezidenta republiky). Jednotlivé poloviny štítu obecního znaku tak zastupují světskou a duchovní moc (podstatu) ve své rovnováze.

Červené pole (tj. v královské a staré zemské národní barvě krve a oběti i lásky a charity) s obecnou heraldickou figurou vztyčeného stříbrného (tj. bílého) meče připomíná veškerou bývalou vrchnost a majitele zdejší tvrze a posléze zámku. Za všechny vzpomeňme původem irský šlechtický rod hrabat Browne z Camus a Monte Annio, jehož členové se uplatnili v nejvyšších vojenských hodnostech evropských armád, včetně „naší“ císařsko-královské v 18. století. Klenotem (na přílbě) jejich rodového erbu byla obrněná paže s taseným mečem.

V té souvislosti lez připomenout i nedalekou (co do počtu vojáků na území dnešní České republiky největší) bitvu svedenou dne 3. července 1866 u Hradce Králové (na Chlumu či u Sadové), která započala právě na řece Bystřici. V Cerekvici nad Bystřicí proto začíná naučná stezka, provázející návštěvníky po nejvýznamnějších památkách této světoznámé tragické bitvy.

Modrá barva druhého pole štítu je mimo jiné barvou víry, ale i oblohy a vody zmíněné řeky Bystřici a heraldická obecná figura roštu sv. Vavřince (tj. atributu umučení tohoto světce) symbolizuje nedaleký vrch Lysice či Vavřineček (309 m nad mořem), se zříceninou barokní kaple sv. Vavřince, který býval místem slavných Svatovavřineckých poutí a slavností.